

Република Македонија
Министерство за финансии
Сектор за управување со јавен долг

ДРЖАВНИТЕ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.finance.gov.mk

Содржина на презентацијата

- ◆ Институционална поставеност на управувањето со јавниот долг
- ◆ Правна рамка за емисија на ДХВ
- ◆ Издавач, агент, учесници на примарниот пазар на ДХВ и карактеристики на ДХВ
- ◆ Објава на информации поврзани со аукциите на ДХВ
- ◆ Емисија на ДХВ – техники и фреквентност
- ◆ Резултати од аукции на ДХВ во 2008 и 2009 година
- ◆ Секундарен пазар на ДХВ
- ◆ Пазар преку шалтер
- ◆ Идни активности

Институционална поставеност на управувањето со јавниот долг

◆ Сектор за управување со јавен долг

- Одделение за задолжување и инвестирање - Front Office
- Одделение за политика на управување со јавен долг и анализа на ризици - Middle Office
- Одделение за евиденција, следење и сервисирање на јавниот долг - Back Office

Правна рамка за емисија на ДХВ

- ◆ Закон за јавен долг
- ◆ Закон за хартии од вредност
- ◆ Правилник за начинот и постапката за издавање и исплата на ДХВ
- ◆ Правилник за начинот и постапката за тргување и порамнување на трансакции со хартии од вредност на пазари преку шалтер
- ◆ Закон за ивршување на Буџетот
- ◆ Влада на Одлука за емисија на ДХВ

Издавач, агент, учесници на примарниот пазар на ДХВ и карактеристики на ДХВ

- ◆ Издавач на ДХВ
 - Република Македонија – Министерство за финансии
- ◆ Агент
 - Народна Банка на Република Македонија
- ◆ Овластени директни учесници
 - Банките
- ◆ Индиректни учесници
 - Правни и физички лица

Државни хартии од вредност - карактеристики

- ◆ Безризичен финансиски инструмент чија што исплата ја гарантира државата
- ◆ Портфолио на внатрешниот јавен долг кое се однесува на ДХВ:
 - 1 – месечни државни записи
 - 3 – месечни државни записи
 - 6 – месечни државни записи
 - 12 – месечни државни записи
 - 2 – годишни државни обврзници
 - 3 – годишни државни обврзници

Објава на информации поврзани со аукциите на ДХВ

- ◆ Календар - за период од 6 месеци со датуми на одржување на аукции
- ◆ Проспект - за секоја поединечна аукција, 4 работни дена претходно
- ◆ Известување – по спроведувањето на секоја поединечна аукција
- ◆ Табела на банкарски провизии

Календар за емисија на ДХВ за прв и втор квартал за 2009 година

Квартал	Месец	Ознака на аукција	Датум на аукција	Датум на емисија	Датум на достасување	Денови - години на достасување
I	Јануари	DZ2009/01-90	05.01.2009	08.01.2009	08.04.2009	90
		DZ2009/01-181	05.01.2009	08.01.2009	08.07.2009	181
		DZ2009/03-91	20.01.2009	21.01.2009	22.04.2009	91
		DZ2009/01-364	20.01.2009	21.01.2009	20.01.2010	364
	Февруари	DZ2009/04-91	03.02.2009	04.02.2009	06.05.2009	91
		DZ2009/02-182	03.02.2009	04.02.2009	05.08.2009	182
		DZ2009/05-91	17.02.2009	18.02.2009	20.05.2009	91
		DO2009/01-0211	24.02.2009	26.02.2009	26.02.2011	02
	Март	DZ2009/06-91	03.03.2009	04.03.2009	03.06.2009	91
		DZ2009/03-182	03.03.2009	04.03.2009	02.09.2009	182
		DZ2009/07-91	17.03.2009	18.03.2009	17.06.2009	91
		DZ2009/02-364	17.03.2009	18.03.2009	17.03.2010	364
		DO2009/02-0312	26.03.2009	30.03.2009	30.03.2012	03
II	Април	DZ2009/08-91	07.04.2009	08.04.2009	08.07.2009	91
		DZ2009/04-182	07.04.2009	08.04.2009	07.10.2009	182
		DZ2009/09-91	21.04.2009	22.04.2009	22.07.2009	91
		DO2009/03-0411	28.04.2009	30.04.2009	30.04.2011	02
	Мај	DZ2009/10-91	05.05.2009	06.05.2009	05.08.2009	91
		DZ2009/05-182	05.05.2009	06.05.2009	04.11.2009	182
		DZ2009/11-91	19.05.2009	20.05.2009	19.08.2009	91
		DO2009/04-0512	26.05.2009	28.05.2009	28.05.2012	03
	Јуни	DZ2009/12-91	02.06.2009	03.06.2009	02.09.2009	91
		DZ2009/06-182	02.06.2009	03.06.2009	02.12.2009	182
		DZ2009/13-91	16.06.2009	17.06.2009	16.09.2009	91
		DZ2009/03-364	16.06.2009	17.06.2009	16.06.2010	364

Емисија на ДХВ - техники и фреквенција

- ◆ Web апликација на НБРМ
- ◆ Аукциски механизам за продажба на ДХВ:
 - Редовни и вонредни аукции и повторно отворање на постоечки аукции
 - Тип на тендер: американски
 - Минимален износ за ОДУ: 1.000.000 денари
 - Минимален износ за ИУ: 10.000 денари

Емисија на ДХВ - техники и фреквентност

- ◆ Фреквентност на аукции: согласно Календарот
- ◆ Авторизација на резултати: Министерство за финансии
- ◆ Регистрирање на сопственоста во ЦДХВ:
 - за ДЗ: T+1
 - за ДО: T+2

- формула и примери за пресметка на цената -

$$C=100*1/(1+(ks*n/36.000))$$

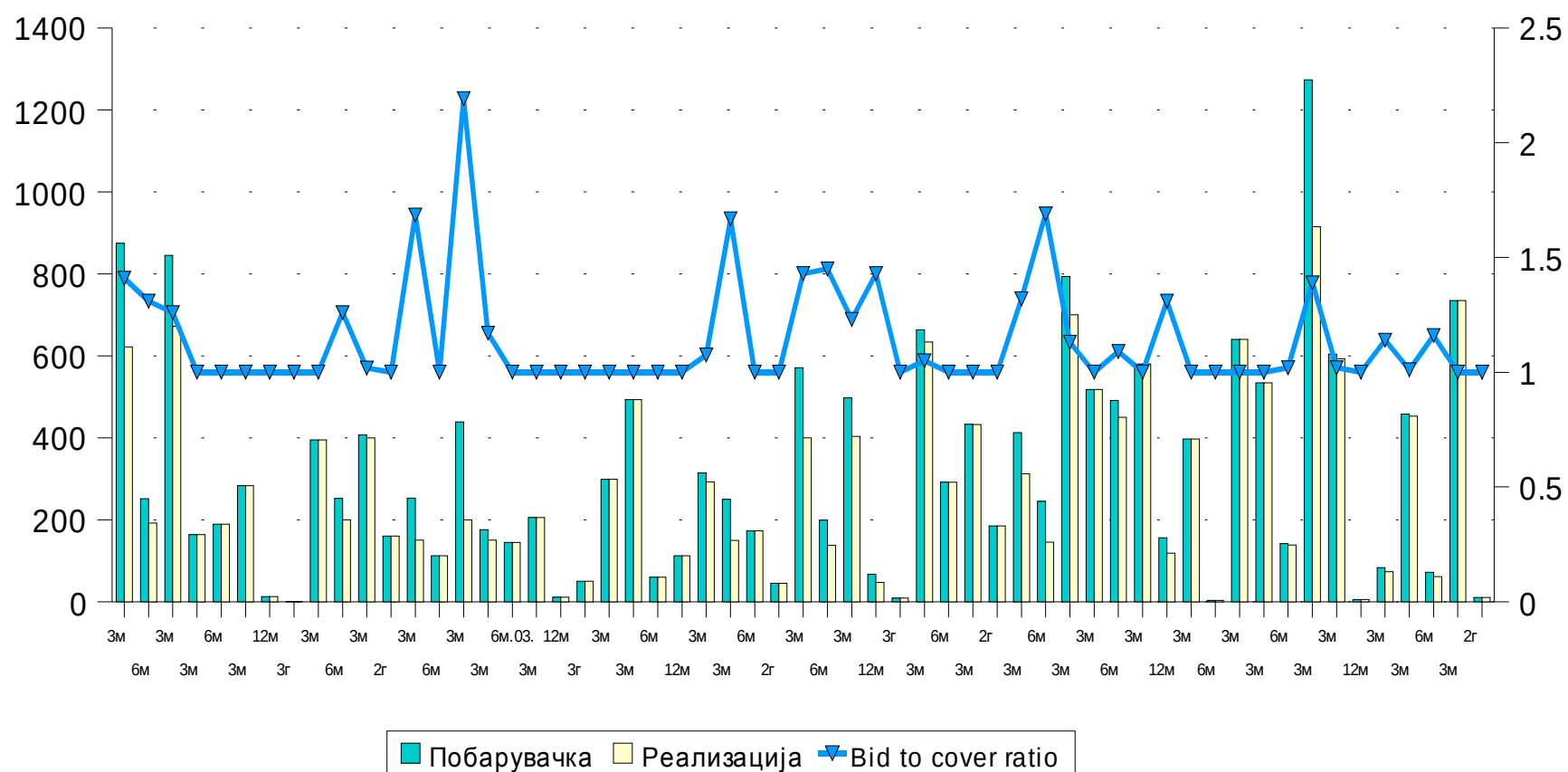
ks – каматна стапка

n – број на денови (за 3 – месечни ДЗ, n=91)

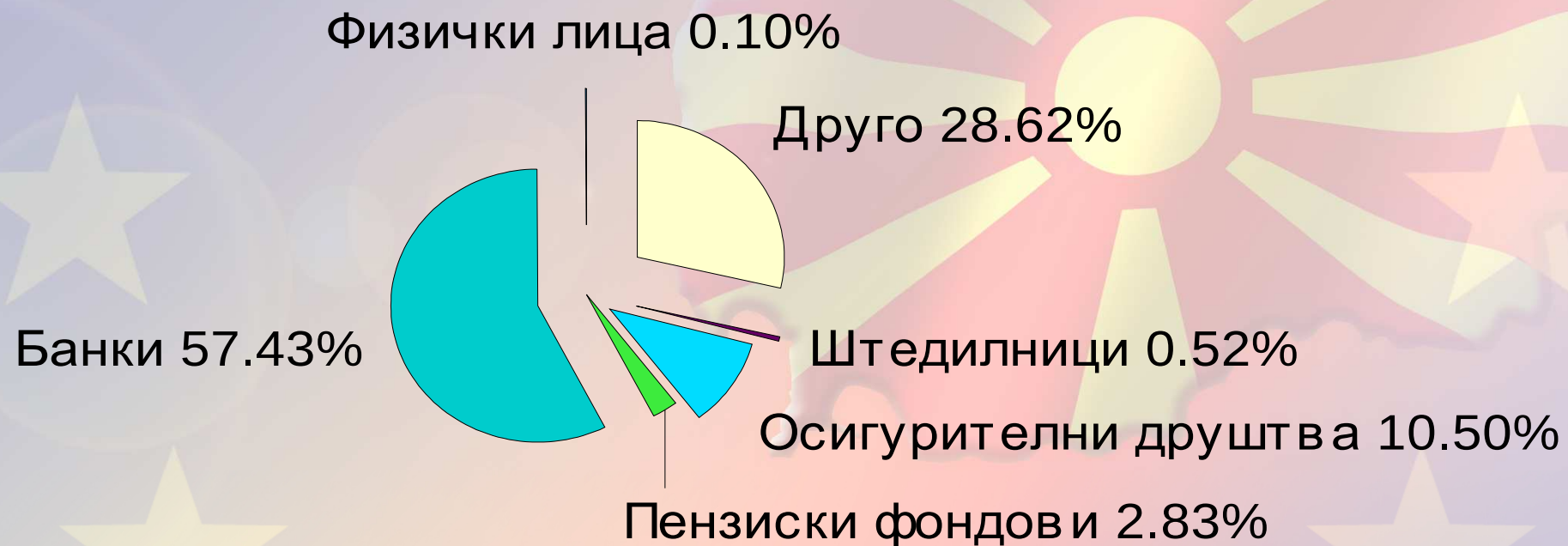
- ◆ Пример: При каматна стапка од 9,00% за 3 – месечен запис, за аукциран износ од 1.000.000 денари цената изнесува 97.7756, а соодветно на тоа дискинтираниот износ е 977.756 денари. Приносот за 3 – месеци по основ на каматата изнесува 22.244 денари. На годишно ниво, каматата би изнесувала 88.975 денари.

Резултати од аукции на ДХВ

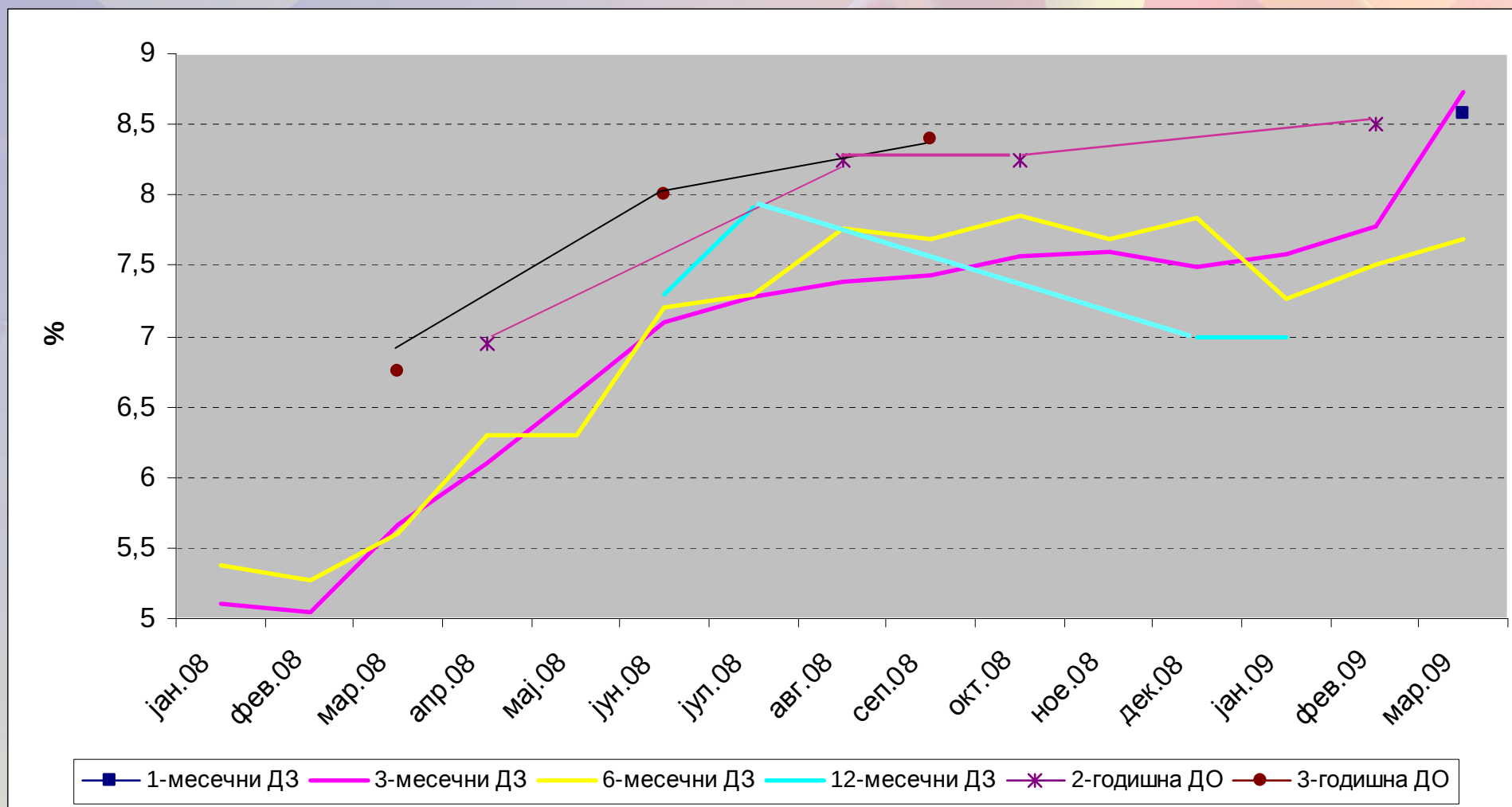
Побарувачка и реализација на аукциите на ДХВ февруари 2008 - февруари 2009

Сопственичка структура на недостасани ДХВ - февруари 2009 година -

Пондерирани каматни стапки на ДХВ во 2008 и 2009 година

Секундарен пазар на ДХВ

- ◆ Секундарен пазар на ДХВ - пазар на кој се тргува со веќе издадени државни хартии од вредност
- ◆ Место на тргување
 - Пазар преку шалтер
 - Македонска берза на хартии од вредност

Пазар преку шалтер

◆ Место на тргување

- Теоретски: секаде
- Практично: кај (меѓу) банките

◆ Главни учесници

- Банки
- Останати учесници (правни и физички лица)

Пазар преку шалтер

- ◆ На пазарот преку шалтер се тргува само со континуирани ДХВ
- ◆ Електронски систем на НБРМ за дневни котации на банките
 - Индикативни продажни и куповни цени
- ◆ Објавување на котации на интернет страна на НБРМ
 - Достапност за сите правни и физички лица
- ◆ Електронски систем за меѓубанкарско тргување со ХВ – Tenfore

Пазар преку шалтер

- ◆ Учесници во порамнување
 - Банки:
 - во свое име и за своја сметка
 - во име и за сметка на клиенти (физички и правни лица)
- ◆ Порамнување: во реално време (веднаш)
- ◆ Провизии: нема
- ◆ Банките заработуваат од разликата меѓу куповната и продажната цена

Македонска берза на хартии од вредност

- ◆ На Македонската берза на хартии од вредност се тргуваат сите структурни и континуирани ДХВ
- ◆ Порамнување: T+3

Идни активности

- ◆ Развој на функцијата на управување со јавниот долг во Република Македонија
- ◆ Развој на пазарот на ДХВ
- ◆ Развој на функцијата на управување со готовина
- ◆ Активна употреба на финансиските деривативи
- ◆ Воведување на примарни дилери
- ◆ Воведување на неконкурентни понуди за небанкарски правни лица во Република Македонија

Контакти:

- ◆ м-р Маја Парнарџиева, тел. 3106-103
 - ◆ Ана Стојкова, тел. 3106-293
 - ◆ Дејан Николовски, тел. 3106-381
- ◆ Билјана Крушаровска, тел. 3106-171
 - ◆ Филип Гривчевски, тел. 3106-774
- ◆ Владимир Димковски, тел. 3106-774